

Cảm nhận về bài thơ Cảnh ngày hè của Nguyễn Trãi sẽ giúp các em có thêm những bài văn mẫu tham khảo để tham khảo cũng như giúp đỡ các em trong việc luyện tập viết các bài văn phân tích, cảm nhận trong chương trình Ngữ Văn 10

Dàn ý cảm nhận cảnh ngày hè của Nguyễn Trãi

1. Mở bài

- Giới thiệu tác giả, tác phẩm:

+ Nguyễn Trãi một nhà thơ, nhà văn tài năng kiệt xuất của dân tộc, ông đã có nhiều đóng góp lớn cho nền văn học nước nhà

+ Cảnh ngày hè một bức tranh thiên nhiên tuyệt đẹp và tấm lòng yêu nước thương dân của tác giả.

2. Thân bài

- Bức tranh cảnh ngày hè nổi lên với bức tranh thiên nhiên ngày hè rực rỡ:

+ Cây hòe có sức sống mãnh liệt giờ tán lá xanh che phủ cả khoảng không gian

+ Sắc đỏ của cây thạch lựu tô đậm thêm cho khung cảnh ngày hè

+ Hương hoa sen tỏa ngát bay theo làn gió

=> Cảnh vật ngày hè tươi tắn tràn đầy sức sống

- Nghệ thuật ngôn từ được sử dụng:

+ Từ láy: đùn đùn, lao xao, dăng dôi...-> Cảnh ngày hè rộn rã, náo nức, không khí rất nhộn nhịp

+ Động từ: rợp, đùn, tiễn đưa khiến cho người đọc thấy được cảm giác sức sống trỗi dậy của cảnh vật mùa hè

- Nhà thơ đã cảm nhận cái tinh tế, thú vị của ngày hè qua thị giác và thính giác:

+ Nhà thơ nhìn những tán lá xanh cây hòe, màu đỏ rực của thạch lựu, tiếng ve kêu ran cả khoảng không gian và hình ảnh người dân làng chài mỗi sớm thức dậy và bóng người kéo lưới buổi chiều ta.

+ Ngày hè cảm nhận qua thính giác khi nhà thơ thấy được hương sen thoảng theo gian
=> Tâm hồn nhà thơ Nguyễn Trãi được hòa vào thiên nhiên, nói lên được tác giả là người rất yêu đời, yêu cuộc sống.

- Tình yêu nước thương dân của Nguyễn Trãi:

+ Phong thái ung dung tự tại của nhà thơ khi về ở ẩn không muốn vướng bận đến chuyện quan trường.

+ Những trong thâm tâm ông luôn nghĩ về dân, lo cho dân, lo cho nước, ông luôn khao khát nhân dân được hưởng một cuộc sống thái bình, no đủ.

+ Ca ngợi các đời vua ngự trị anh minh mang đến cuộc sống hạnh phúc, ấm no

3. Kết bài

Nhấn mạnh lại tình yêu thiên nhiên của tác giả đồng ca ngợi đức tính tốt đẹp của bậc thi nhân dù xin cáo quan về ở ẩn nhưng vẫn một lòng lo cho sự nghiệp chung đất nước.

Bài văn mẫu số 1 cảm nhận của em về cảnh ngày hè

Nguyễn Trãi là một nhà thơ kiệt xuất của dân tộc, danh nhân văn hoá thế giới. Ông đã để lại cho đời nhiều tác phẩm có giá trị lớn. Nếu như Bình Ngô đại cáo của ông mang đầy nhiệt huyết, lòng

tự tôn dân tộc thì Cảnh ngày hè là một bức tranh vẽ về vẻ đẹp tâm hồn của Nguyễn Trãi. Bài thơ đã thể hiện tư tưởng, tình cảm yêu đời, yêu thiên nhiên và ước vọng cao đẹp của nhà thơ.

Mở đầu, bài thơ đến với ta với những hình ảnh về thiên nhiên rực rỡ.

Rồi hóng mát thuở ngày trường

Hoè lục đùn đùn tán rợp giương

Thạch lựu hiên còn phun thức đỏ

Hồng liên trì đã tiễn mùi hương

Từ “rồi” mở đầu câu thơ phải chăng nói đến tâm trạng “bất đắc chí” của nhà thơ. Câu thơ đầu chỉ vồn vện với sáu từ nhưng đã khá đầy đủ về thời gian, hoàn cảnh, tâm trạng của nhà thơ. Đây chính là sự phá cách đầy sáng tạo của Nguyễn Trãi, ông đã Việt hoá thơ Đường luật vốn mỗi câu có đủ bảy từ. Lại thêm sự mới lạ với cách ngắt nhịp: một, hai, ba kết hợp với thanh bằng ở cuối câu làm câu thơ nghe như tiếng thở dài nhưng lại không giống lời than thở. Xem bức tranh thiên nhiên của Nguyễn Trãi, trước hết ta thấy hình ảnh một con người ngồi đó - Câu mở đầu hóng mát ngoạn cảnh nhàn nhã, thanh thoi. Phải chăng, dù trong bất kỳ hoàn cảnh nào ông cũng vẫn hoà mình cùng thiên nhiên, bức tranh thiên nhiên đã hiện ra trước mắt ông thật rực rỡ.

Ba câu thơ tiếp theo, dưới ngòi bút đầy tài năng của Nguyễn Trãi, một bức tranh thiên nhiên thật sống động và đầy màu sắc đã đến với chúng ta một cách chân thật nhất. Đó là màu xanh của cây hoè, màu đỏ của hoa lựu, màu hồng của hoa sen, màu vàng lung linh của ánh nắng chiều. Tất cả hoà quyện lại với nhau, tạo nên cảnh vật đặc trưng của mùa hè. Mở đầu câu thơ là hình ảnh cây hoè – một loại cây đặc trưng ở vùng Bắc Bộ, rất dễ bắt gặp ở mọi nơi. Tính từ” đùn đùn “kết hợp với động từ mạnh “giương” đã góp phần diễn tả sự sum xuê, nảy nở, làm cho cây hoè như có hồn hơn, làm bức tranh như sống động hơn. Bên cạnh đó, không chỉ cảm nhận bằng thị giác, Nguyễn Trãi còn cảm nhận cảnh vật bằng thính giác và khứu giác. Nhịp thơ 3/4 kết hợp với động từ mạnh” phun “làm cảnh vật dường như nổi bật hơn nhưng lại không chói chang, oi nồng mà mát dịu, tinh tế. Bức tranh cảnh ngày hè đã trở nên sinh động, đặc sắc hơn với âm thanh và mùi vị. Mặc dù khung cảnh mà tác giả miêu tả là cuối ngày, khi mặt trời lặn nhưng mọi vật vẫn tràn đầy sức sống với những từ ngữ “đùn đùn”, “giương”, “phun”, “tiễn”, “lao xao”, “dắng dỏi”. Những từ ngữ đó cũng góp phần thể hiện những điều trong lòng tác giả - ước mong được cống hiến cho nhân dân, cho đất nước. Nhiệt huyết đó như muốn phun ra, trào ra và lan toả đi khắp nơi. Trong

sáu câu thơ này, tác giả đã thay đổi, không đi theo tính quy phạm của văn học phong kiến nữa. Ông đã miêu tả cảnh ngày hè với những sự vật vô cùng gần gũi với cuộc sống hằng ngày.

Và Cảnh ngày hè trong thơ Nguyễn Trãi không chỉ thể hiện trong những màu sắc của thiên nhiên tươi đẹp mà còn qua nhịp sống sinh đẹp của nhân dân.

Lao xao chợ cá làng ngư phủ

Dắng dỏi cầm ve lầu tịch dương

Hai từ láy “lao xao”, “dắng dỏi” kết hợp với nhau đã thể hiện những âm thanh của làng chài quen thuộc- lao xao của chợ cá, rộn rã của tiếng ve. Ở đây, Nguyễn Trãi đã ngắm nhìn cuộc sống, cảm nhận cuộc sống với một tâm hồn rộng mở một tình yêu thiên nhiên, yêu cuộc sống. Tiếng lao xao, tiếng ve phải chăng là tiếng lòng ông, tiếng lòng của một vị tướng cầm quân từng xông pha trận mạc một thời, tiếng lòng của một người yêu thiên nhiên tha thiết. Thiên nhiên, cảnh vật ở vào thời điểm cuối ngày nhưng sự sống thì không dừng lại. Cũng như Nguyễn Trãi, mặc dù đã lui về ở ẩn nhưng lòng ông lúc nào cũng có một tấm lòng yêu thiên nhiên, yêu quê hương, đất nước tha thiết.

Hai câu cuối của bài thơ đã được tác giả gửi gắm trọn vẹn tâm tư và suy nghĩ, qua đó, thể hiện hết phần nào về vẻ đẹp tâm hồn của Nguyễn Trãi.

Dễ có Ngu cầm đàn một tiếng

Dân giàu đủ khắp đòi phương

Ở đây, tác giả đã mượn điển tích để nói lên khát vọng của mình. Câu thơ cuối sáu chữ ngắn gọn, nhịp 3/3 thể hiện sự dồn nén cảm xúc của cả bài – tác giả khát khao đem tài trí thực hành tu tưởng yêu nước, thương dân, và đó cũng chính là tưởng chủ đạo của bài thơ. Tuy tác giả đón nhận cảnh ngày hè với tư thế ung dung trong một ngày nhàn rỗi nhưng ông vẫn luôn suy nghĩ, lo lắng cho nhân dân, cho đất nước. Cảm nhận cảnh ngày hè nhưng tác giả vẫn quan tâm tới cuộc sống của nhân dân. Thế nên ông nghe thấy âm thanh tấp nập, lao xao của làng chài. Ông quan tâm tới nhân dân, lo cho dân cho nước. Chính vì vậy, ông ước mong mình có cây đàn của vua Ngu Thuấn. Với cây đàn đó, Nguyễn Trãi có thể mang tới cuộc sống ấm no, hạnh phúc cho nhân dân và đất nước. Không có một lòng yêu quê hương, đất nước sâu đậm, ông không thể có một ước muốn như vậy. Không có lòng yêu quê hương, đất nước, ông không thể cảm nhận được hết

vẻ đẹp mùa hè nơi một làng chài quê hương thanh bình. Và, không có lòng yêu quê hương, đất nước, ông không thể viết nên bài thơ Cảnh ngày hè làm xúc động lòng người như vậy.

Bài thơ tả cảnh ngày hè cho thấy tâm hồn Nguyễn Trãi chan chứa tình yêu thiên nhiên, yêu đời, yêu nhân dân, đất nước. Việt hoá thơ Đường luật, sáng tạo thơ thất ngôn xen lục ngôn, vận dụng hình ảnh, màu sắc, đường nét, âm thanh của cảnh vật thiên nhiên và cuộc sống của con người, hệ thống ngôn ngữ giản dị tinh tế xen lẫn từ Hán và điển tích chính là những nét nghệ thuật đặc trưng cho Cảnh ngày hè của Nguyễn Trãi.

Bài thơ Cảnh ngày hè đặc sắc về cả nội dung và nghệ thuật. Qua đó, ta thấy được vẻ đẹp tâm hồn của Nguyễn Trãi. Ông là người yêu thiên nhiên, yêu quê hương đất nước. Nhưng trên hết, ông là một người vừa có tài, vừa có tâm bởi ông luôn lo lắng cho nhân dân, cho đất nước. Ông muốn cống hiến nhiệt huyết của mình để nhân dân hạnh phúc, ấm no, đất nước giàu mạnh. Tư tưởng của Nguyễn Trãi như một bài học gửi gắm cho thế hệ trẻ về lòng yêu nước, ước mong cống hiến cho đất nước.

Bài văn mẫu số 2 phân tích cảm nhận cảnh ngày hè

Nguyễn Trãi là một danh nhân văn hóa lớn của dân tộc. Ông là người văn võ toàn tài, có cái tâm trong sáng, luôn sông ngay thẳng với phẩm cách trung thực, cao thượng. Nguyễn Trãi đã dành trọn cuộc đời mình để chiến đấu cho độc lập của dân tộc, cho sự bình yên, no ấm của nhân dân.

Cảnh ngày hè (Bảo kính cảnh giới) là một tác phẩm tiêu biểu trong tập Quốc âm thi tập - tập thơ Nôm đầu tiên trong lịch sử văn học viết Việt Nam. Bài thơ đã vẽ lên bức tranh thiên nhiên ngày hè rực rỡ và tâm hồn chan chứa tình yêu thiên nhiên, đất nước của thi nhân.

Cảnh ngày hè là bài số 43 trong chùm thơ.

Bảo kính cảnh giới (Gương báu răn mình), thuộc phần Vô đề trong Quốc âm thi tập của Nguyễn Trãi. Bài thơ được làm theo thể thơ Đường luật thất ngôn xen lục ngôn. Những câu thơ trong Cảnh ngày hè có âm điệu du dương như những niềm vui nho nhỏ được Nguyễn Trãi chắt chiu trong cuộc đời vinh quang nhưng cũng đầy bi kịch của thi nhân. Bài thơ có thể chia thành hai phần: phần một (sáu câu thơ đầu) tái hiện cảnh ngày hè - cảnh thiên nhiên và bức tranh cuộc sống của con người; phần hai (hai câu thơ còn lại) thể hiện khát vọng cao đẹp và tầm vóc tư tưởng của Nguyễn Trãi.

Được tổ chức theo kết cấu của một bài thơ thất ngôn bát cú nhưng bài thơ Cảnh ngày hè lại được mở đầu bằng một câu thơ thất luật, ngắt nhịp 1/2/3 một cách tự do, tự nhiên như lời nói thường ngày:

Rồi hóng mát thuở ngày trường

Câu thơ thất luật với kết cấu đặc biệt vang lên như một lời kể vui vẻ, thoải mái về những giây phút rảnh rỗi hiếm hoi trong cuộc đời Nguyễn Trãi. Ông đã khởi đầu ngày mới bằng một tâm thế thư thái, an nhàn, tự do thưởng thức vẻ đẹp của thiên nhiên. Có lẽ đây là khoảng thời gian mà ông đã lui về ở ẩn, rũ sạch những xa hoa của chôn phồn hoa đô hội để sông giữa thiên nhiên. Lời thơ giản dị mà gợi lên được sự thanh thản trong tâm hồn thi nhân. Với tâm trạng ấy, bức tranh thiên nhiên ngày hè được tái hiện bằng những nét rục rờ, tươi tắn và đầy sức sống:

Hồ lục đùn đùn tán rợp giương.

Thạch lựu hiên còn phun thức đỏ,

Hồng liên trì đã tiễn mùi hương.

Bằng một cái nhìn trẻ trung, thi nhân đã lựa chọn những gam màu ấm và sáng để thể hiện khung cảnh thiên nhiên tươi tắn của ngày hè. Lựu đỏ, sen hồng là những gam màu nóng, khác hẳn với những sắc màu lạnh thường thấy của thơ ca trung đại. Dễ nhận thấy trong tứ thơ một bức tranh thiên nhiên tràn đầy sức sống. Tất cả mọi vật dường như đang trong tư thế trỗi dậy, muốn bộc lộ hết vẻ đẹp của mình. Cây hồ trước thềm khoe sắc với tán lá màu lục, cứ sinh sôi, nảy nở, sum sê “đùn đùn” lên mãi như muốn chiếm trọn không gian mà tỏa bóng; cây lựu bên hiên dồn hết sức của nhựa mầm nỡn búp, bật nở ra những bông hoa đỏ rục rờ; sen trong ao đã “tiễn” mùi hương - có nghĩa là đã ngát mùi hương - là sen đang ở độ đẹp nhất, lá xanh tươi, hoa thì tỏa hương thơm ngát, góp vào cái sức sông sôi động và mạnh mẽ của vạn vật để cùng phô diễn nhựa sông với cuộc đời. Có thể nói, qua bốn câu thơ đầu, Nguyễn Trãi đã vẽ nên một bức tranh ngày hè đẹp, tràn đầy sức sống và rục rờ màu sắc. Cảnh thiên nhiên ở đây không tĩnh vắng như những bức tranh thiên nhiên thường thấy trong thơ trung đại, trái lại rất sông động. Nó khiến ta cảm nhận được sự chựa quậy, sinh sôi của sự sống trong từng đường nét, màu sắc. Chính điều đó đã mang lại vẻ đẹp riêng, không thể trộn lẫn của bức tranh thiên nhiên trong bài thơ này. Nó cũng thể hiện tâm trạng thư thái và tâm hồn nghệ sĩ đặc biệt tinh tế, nhạy cảm trước thiên nhiên của Nguyễn Trãi.

Ở hai câu thơ tiếp theo, bức tranh ngày hè đã trở nên trọn vẹn khi xuất hiện cảnh sinh hoạt của con người:

Lao xao chợ cá làng ngư phủ,

Dắng dỏi cầm ve lầu tịch dương.

Để miêu tả bức tranh sinh hoạt của con người, thi nhân đã chọn lựa địa điểm nhìn là chợ. Trong văn học, chợ vốn là một không gian truyền thông biểu hiện nhịp điệu của sự sống con người. Nguyễn Trãi đã sử dụng âm thanh “lao xao” của phiên chợ cá làng chài để gợi về nhịp sống sôi động, no đủ của một miền quê trù phú. Từ lấy tượng thanh “lao xao” còn cho ta thấy được cả không khí náo nức, tươi vui của người dân chài trong cuộc sông yên ả, thanh bình. Bức tranh cuộc sông con người còn được tái hiện bằng hình ảnh “lầu tịch dương”. Hình ảnh một căn lầu vắng trong buổi chiều tà, xét về cả thời gian và không gian đều gợi buồn. Vậy mà, chỉ cần thêm vào chi tiết “Dắng dỏi cầm ve”, nhà thơ đã xóa đi hoàn toàn nỗi buồn ấy. Trong buổi chiều vắng, tiếng ve ngân lên rộn rã như tiếng đàn đã trở thành lời ngợi ca cuộc sông no đủ, bình yên. Nguyễn Trãi đã từng trải qua chiến tranh loạn lạc nên lại càng thấm thía ý nghĩa của cuộc sông yên ả, hòa bình trong hiện tại. Qua đó, người đọc thấy được Nguyễn Trãi trân trọng cuộc sông đó biết bao! Nhưng hình như ẩn sâu trong những âm thanh “lao xao” của phiên chợ cá từ xa vọng lại, tiếng cầm ve ngân lên trong buổi chiều tà vẫn thấp thoáng một chút nỗi niềm băng khuâng trong tâm hồn nhạy cảm của thi nhân. Nỗi niềm ấy như có một chút gì khắc khoải, như là sự mong mỏi, ngóng vọng vào một hành động cụ thể, thể hiện khát vọng cao đẹp của Nguyễn Trãi:

Dễ có Ngu cầm đàn một tiếng,

Dân giàu đủ khắp đòi phương.

Nguyễn Trãi ước mình có được cây đàn của vua Nghiêu Thuấn ngày trước để ca ngợi cuộc sông hôm nay. Khát vọng ấy không chỉ giới hạn ở một miền quê, một vùng đất mà nó hướng tới mọi con người, mọi miền quê trên thế gian này. Đó là khát vọng lớn nhất trong cuộc đời Nguyễn Trãi: mong ước sao cho muôn dân khắp bốn phương trời luôn được sông trong no đủ, thanh bình. Với niềm khao khát ấy, Cảnh ngày hè của Nguyễn Trãi đã có một cái kết thật bất ngờ. Hóa ra, Nguyễn Trãi không thực sự nhàn tâm để ngắm cảnh. Nỗi lo cho dân, cho nước vẫn luôn thường trực trong lòng thi nhân, đúng như lời tự bạch của nhà thơ:

Bui một tác lòng ưu ái cũ

Đêm ngày cuồn cuộn nước triều Đông

Như thế, tinh thần chủ đạo trong Cảnh ngày hè không hoàn toàn là niềm vui rạo rức trước thiên nhiên, mà còn canh cánh một nỗi niềm thao thức muốn được khẳng định mình, muốn được đem hết sức lực, tâm huyết của mình ra để' công hiến cho dân, cho nước.

Bài văn mẫu số 3 cảnh ngày hè cảm nhận ngắn nhất

Trong những ngày từ quan về ở ẩn tại Côn Sơn, Nguyễn Trãi đã viết nhiều bài thơ đặc sắc, trong số đó có bài số 43 trong chùm thơ Bảo kính cảnh giới. Bài thơ là bức tranh phong cảnh mùa hè độc đáo nhưng thấp thoáng là niềm tâm sự của tác giả.

Câu thơ đầu tiên, ta đọc lên thoáng qua sao có vẻ an nhàn, êm đềm thanh thoát đến thế:

“Rồi hóng mát thuở ngày trường”.

Nguyễn Trãi kia! Ông đang ngồi dưới bóng cây nhàn nhã như hóng mát thật sự. Việc quân, việc nước chắc đã xong xuôi, ông mới trở về với cuộc sống đơn sơ, giản dị, mộc mạc mà chan hòa, gần gũi với thiên nhiên. Một số sách dịch là “Rỗi, hóng mát thuở ngày trường”. Nhưng “rỗi” hay “rời” cũng đều gây sự chú ý cho người đọc. Rảnh rỗi, sự việc đều xong xuôi, đã qua rồi. “Ngày trường” lại làm tăng sự chú ý. Cả câu thơ không còn đơn giản là hình ảnh của Nguyễn Trãi ngồi hóng mát mà nó lại toát lên nỗi niềm, tâm sự của tác giả “Nhàn rồi ta hóng mát cả một ngày dài”. Một xã hội đã bị suy yếu, nguyện vọng, ý chí của tác giả đã bị vùi lấp, không còn gì nữa, ông đành phải rời bỏ, từ quan để về ở ẩn, phải đành “hóng mát” cả ngày trường để vui đi một tâm sự, một gánh nặng đang đè lên vai mình. Cả câu thơ thấp thoáng một tâm sự thầm kín, không còn là sự nhẹ nhàng thanh thản nữa.

Về với thiên nhiên, ông lại có cơ hội gần gũi với thiên nhiên hơn. Ông vui thú, say mê với vẻ đẹp của thiên nhiên.

“Hòe lục đùn đùn tán rợp giương

Thạch lựu hiên còn phun thức đỏ

Hồng liên trì đã tiễn mùi hương”

Cảnh mùa hè qua tâm hồn, tình cảm của ông, thiên nhiên bùng bùng sức sống. Cây hòe lớn lên nhanh, tán nó càng lớn dần lên có thể như một tấm trướng rộng căng ra giữa trời với cành lá xanh tươi. Những cây thạch lựu còn phun thức đỏ, ao sen tỏa hương, màu hồng của những cành, hoa diêm tô sắc thắm. Qua lăng kính của Nguyễn Trãi: sức sống vẫn bùng bùng, tràn đầy, cuộc đời là một vườn hoa, một khu vườn thiên nhiên muôn màu muôn vẻ. Cảnh vật như cổ tích có lẽ bởi nó được nhìn bằng con mắt của một thi sĩ đa cảm, giàu lòng ham sống với đời...

Qua cảnh mùa hè, tình cảm của Nguyễn Trãi cũng thể hiện một cách sâu sắc:

“Lao xao chợ cá làng ngư phủ

Dắng dỏi cầm ve lầu tịch dương”.

“Chợ” là hình ảnh của sự thái bình trong tâm thức của người Việt. Chợ đông vui thì nước thái bình, thịnh trị, dân giàu đủ ấm no; chợ tan rã thì dễ gợi hình ảnh đất nước có biến có loạn, có giặc giã, có chiến tranh, đao binh... lại thêm tiếng ve kêu lúc chiều tà gợi lên cuộc sống nơi thôn dã. Chính những màu sắc nơi thôn dã này làm cho tình cảm ông thêm đậm đà sâu sắc và gợi lại ý tưởng mà ông đang đeo đuổi:

“Dễ có Ngu cầm đàn một tiếng

Dân giàu đủ khắp đòi phương”.

“Dân giàu đủ”, cuộc sống của người dân ngày càng ấm no, hạnh phúc là điều mà Nguyễn Trãi từng canh cánh và mong ước. Ở đây, ông đề cập đến Ngu cầm vì thời vua Nghiêu, vua Thuấn nổi tiếng là thái bình thịnh trị. Vua Thuấn có một khúc đàn “Nam Phong” gảy lên để ca ngợi nhân gian giàu đủ, sản xuất ra nhiều thóc lúa ngô khoai. Cho nên, tác giả muốn có một tiếng đàn của vua Thuấn lồng vào đời sống nhân dân để ca ngợi cuộc sống của nhân dân ấm no, vui tươi, tràn đầy âm thanh hạnh phúc. Những mơ ước ấy chứng tỏ Nguyễn Trãi là nhà thơ vĩ đại có một tấm lòng nhân đạo cao cả. Ông luôn nghĩ đến cuộc sống của nhân dân, chăm lo đến cuộc sống của họ. Đó là ước mơ vĩ đại. Có thể nói: dù triều đình có thể xua đuổi Nguyễn Trãi nhưng ông vẫn sống lạc quan yêu đời, mong sao cho ước vọng lí tưởng của mình được thực hiện để nhân dân có một cuộc sống ấm no.

Bài thơ này đã làm rõ nỗi niềm tâm sự của Nguyễn Trãi trong thời gian ở Côn Sơn với tấm lòng yêu nước thương dân vẫn ngày đêm “cuồn cuộn nước triều Đông”. Ông yêu thiên nhiên cây cỏ say đắm. Và có lẽ chính thiên nhiên đã cứu Nguyễn Trãi thoát khỏi những phút giây bi quan của

cuộc đời mình. Dù sống với cuộc sống thiên nhiên nhưng Úc Trai vẫn canh cánh “một tắc lòng ưu ái cũ”. Nguyễn Trãi vẫn không quên lí tưởng nhân dân, lí tưởng nhân nghĩa, lí tưởng mong cho thôn cùng xóm vắng không có một tiếng oán than, đau sầu.

Bài văn mẫu số 4 cảm nhận cảnh ngày hè hay nhất

Nguyễn Trãi là một nhà thơ lớn của Việt Nam thời kỳ thơ ca trung đại. Ông là một trong những nhà thơ đi đầu trong phong trào thơ Nôm đường luật. Quốc âm thi tập được coi là tập thơ nôm cổ nhất còn lại cho đến ngày nay. Cảnh ngày hè là một bài thơ đặc sắc của nhà thơ Nguyễn Trãi trong tập thơ Quốc âm thi tập. Bài thơ đã vẽ nên một bức tranh ngày hè tự nhiên, bình dị, qua đó cũng thể hiện tình yêu thiên nhiên, đất nước và niềm mong ước cuộc sống bình yên, no đủ cho muôn dân.

Cảm nhận đầu tiên về bài thơ Cảnh ngày hè trong trái tim người đọc đó là một bức tranh thiên nhiên mùa hè với màu sắc tươi vui, rộn rã, đầy sức sống:

“Rồi hóng mát thuở ngày trường
Hè lục đùn đùn tán rợp giương
Thạch lựu hiên còn phun thức đỏ
Hồng liên trì đã tiễn mùi hương”

Ngay trong câu thơ mở đầu nhà thơ đã nói lên những ngày dài đằng đẵng nhàn rỗi của nhà thơ từ những ngày rời quan về ở ẩn. Và cũng từ những ngày nhàn rỗi này, nhà thơ mở rộng tâm hồn, hòa mình vào thiên nhiên rục rờ. Thơ xưa thường đưa hình ảnh “tùng – cúc – trúc – mai” vào trang thơ. Nhưng nhà thơ Nguyễn Trãi lại đưa những thi liệu mới là những loài cây dân dã như “hòe”, “thạch lựu” vào thơ của mình. Cảnh vật mùa hè lần lượt hiện lên sống động với màu “lục” của tán “hòe” đang xòe tán rộng, vươn lên tỏa bóng mát.

Hè đến còn mang theo màu đỏ rực của “thạch lựu” và sắc hồng của những bông hoa sen trong ao “hồng liên trì”. Ở đây, nhà thơ đã rất thành công khi sử dụng các động từ mạnh “đùn đùn”, “phun” thể hiện một sức sống rất mãnh liệt từ bên trong cây hòe, cây lựu. Tất cả sức sống mãnh liệt ấy dường như đang muốn phun trào, muốn trỗi dậy vươn lên. Không chỉ màu sắc rục rờ mà bức tranh mùa hè còn mang đến những mùi hương thơm ngát đặc trưng từ những bông sen, một hình ảnh ao sen quen thuộc trong đời sống cũng như trong thơ ca Việt Nam. Đọc những câu thơ của Nguyễn Trãi, người đọc liên tưởng tới một ý thơ khác trong thơ Nguyễn Du cũng viết về mùa hè đáng yêu, rục rờ như thế:

“Đầu tường lửa lựu lập lòe đơm bông”

Bên cạnh bức tranh thiên nhiên rục rờ đầy màu sắc, những âm thanh trong cuộc sống của con người từ từ hiện lên:

“Lao xao chợ cá làng Ngư phủ

Dắng dỏi cầm ve lầu tịch dương”

Nhà thơ lắng nghe những âm thanh bình dị của đời thường từ xa vọng lại. Đó là tiếng “lao xao” của “chợ cá làng Ngư phủ”. Âm thanh bình dị ấy cho thấy con người vẫn đang bận rộn với cuộc sống thường ngày nơi chợ làng. Tiếp tục lắng nghe, Nguyễn Trãi còn cảm nhận được tiếng ve “dắng dỏi” bên “lầu tịch dương”. Không chỉ có con người, mà cả những chú ve cũng đang tất bật trong những ngày hè, góp vào cảnh vật không gian ấy một tiếng ve vui tươi, đầy sức sống.

Hai từ láy “lao xao” “dắng dỏi” được đảo lên đầu câu thơ càng nhấn mạnh được âm thanh vui tươi, bức tranh sinh động cảnh ngày hè. Phải là một người có tâm hồn nhạy cảm, tinh tế và yêu thiên nhiên, yêu cuộc sống lắm, nhà thơ mới có thể quan sát tỉ mỉ, lắng nghe và cảm được sự phát triển, trỗi dậy của cỏ cây, hoa lá, của âm thanh sống động trước cuộc sống đời thường.

Trước cảnh vật ngày hè vui tươi, rộn rã, sức sống mãnh liệt cùng cuộc sống tất bật đời thường của người dân lao động, nhà thơ Nguyễn Trãi đã bày tỏ nỗi niềm, khát vọng yên bình, no ấm cho muôn dân:

“Để có Ngu cầm đàn một tiếng

Dân giàu đủ khắp đòi phương”

Trong ý thơ đặc sắc này, nhà thơ đã mượn điển tích tiếng đàn của Ngu Thuấn để giải bày khát khao mãnh liệt. Ông mong ước có cây đàn để đánh lên khúc “Nam Phong” cho nhân dân nơi nơi “giàu đủ”, hạnh phúc. Đó chính là cái đẹp trong tâm hồn Nguyễn Trãi. Những ngày dài tưởng như về ở ẩn nhàn rồi nhưng vẫn luôn đau đáu một nỗi niềm yêu nước, thương dân. Câu thơ cuối chỉ sáu từ với nhịp thơ 2/2/2 vang lên như tiếng lòng của nhà thơ, cảm xúc dồn nén chất chứa nhiều nỗi niềm sâu thẳm. Nó không chỉ có vậy, câu thơ còn bộc lộ tâm sự về thời thế lúc bấy giờ, mong một triều đình anh minh giúp cho quốc thái dân an.

Bài thơ Cảnh ngày hè của Nguyễn Trãi đã rất thành công vẽ nên một bức tranh ngày hè rực rỡ, đầy sức sống. Qua đó bài thơ thể hiện tình yêu thiên nhiên, đất nước và niềm khát khao cháy bỏng luôn đau đáu trong tim nhà thơ về một cuộc sống bình yên, no đủ cho muôn dân. Tuy bài thơ cách chúng ta hàng bao thế kỷ, nhưng vẻ đẹp giá trị thẩm mỹ và nhân văn vẫn còn sống mãi trong trái tim người đọc.

Bài văn mẫu số 5 cảm nhận cảnh ngày hè của Nguyễn Trãi

Nguyễn Trãi là một nhân vật toàn tài hiếm có của lịch sử trung đại Việt Nam. Ông là nhà quân sự, nhà văn hóa lớn với tấm lòng yêu nước thương dân trong bất cứ hoàn cảnh nào. Ông cũng là người đặt nền móng và mở đường cho sự phát triển của thơ ca tiếng Việt. Nhắc đến Nguyễn Trãi, người ta không thể không nhắc đến một tập thơ được xem là tác phẩm mở đầu cho văn học chữ Nôm - "Quốc âm thi tập". "Cảnh ngày hè" là một bài thơ tiêu biểu. Bài thơ là nỗi niềm và cảm xúc của Nguyễn Trãi trước bức tranh ngày hè.

"Cảnh ngày hè" là bài thơ thứ 43 trong 61 bài trong chùm thơ "Bảo kính cảnh giới" là một bài thơ hay của "Quốc âm thi tập". Bài thơ tả cảnh ngày hè, cho thấy tâm hồn Nguyễn Trãi chan chứa tình yêu thiên nhiên, yêu đời yêu, nhân dân, yêu đất nước.

Sau câu thơ đầu tiên là cảm xúc của nhà thơ trước bức tranh cảnh ngày hè. Mở đầu bài thơ là câu thơ sáu chữ với nhịp 1/2/3 chậm rãi: "Rồi hóng mát thuở ngày trường". Chữ "rồi" là điểm nhấn

đặt ở đầu câu, gọi trạng thái con người nhàn nhã, không vương bận điều gì. "Ngày trường" có nghĩa là ngày hè dài. Câu thơ mở ra tâm thế nhàn hạ, ung dung của Úc Trai trước cảnh ngày hè. Đó cũng là tư thế ung dung, nhàn hạ của con người trong văn học trung đại. Bức tranh ngày hè hiện lên qua hình ảnh ba loại cây đặc trưng của mùa hè. Mỗi loài cây đều được miêu tả bằng những tính từ chỉ màu sắc và những động từ mạnh:

"Hòe lục đùn đùn tán rợp giương

Thạch lựu hiên còn phun thức đỏ

Hồng liên trì đã tiễn mùi hương"

Cây hòe với màu xanh lục như cuộn lên từng khối biếc, từng chùm cứ như sinh sôi ngay trước mắt, cành lá xanh tươi tỏa rộng. Hoa lựu rực rục sắc đỏ đồng loạt phun trào. Động từ "phun" diễn tả sức sống như bật ra, trào ra. Màu đỏ của hoa lựu như một nét rục rở trên nền xanh của lá. Điểm nhìn của nhà thơ từ tầng không tới hiên nhà tới tầng thấp là hoa sen để nhận ra sen hồng đã ngát mùi hương. "Tiễn" là ngát, là nức. Hương thơm tỏa ra khắp không gian, sức sống chất chứa từ bên trong đang phun trào. Thiên nhiên ở đây không tĩnh mà động, tưởng như sức sống bên trong đang trào ra: màu xanh của hòe, màu đỏ của lựu, màu hồng của sen đã được thổi thức từ bên trong không kìm lại được mà tuôn trào hết lớp này đến lớp khác. Tất cả như hô ứng, đua nhau khoe sắc tỏa hương hợp thành vẻ toàn thực của mùa hè.

Bức tranh ngày hè rục rở sắc màu giờ đây còn rộn rã âm thanh. Đó là tiếng lao xao chợ cá làng chài vọng đến gọi sự đông đúc, nhộn nhịp với cuộc sống ấm no của con người: "Lao xao chợ cá làng ngư phủ". Nó có thể là một phiên chợ có thật nhưng rất có thể đó là những âm thanh vọng lên trong tâm tưởng nhà thơ khi hướng về cuộc sống. Đó là âm thanh cuộc sống nơi dân dã, nơi làng quê. Cái "lao xao" gọi sự ồn ào, náo nhiệt, gọi về sầm uất của cuộc sống xung quanh, là những xôn xao vang lên giữa nhịp sống hài hòa trường cửu của vũ trụ,...

Vẫn bằng một cái nghiêng tai rất sâu, nhà thơ đón bắt được một âm thanh rất quen dắng dỏi trong chiều tà: "Dắng dỏi cầm ve lầu tịch dương". Nắng tắt, chiều tàn, màn đêm đang buông xuống, cho dù là chôn lầu tịch dương thì cũng khó lòng tránh khỏi cảm giác quạnh hiu, cô độc. Dường như ấn tượng âm đạm của triều tà hoàn toàn xua tan khi nhạc ve dắng dỏi, là âm thanh mạnh mẽ, dứt khoát l, trầm bổng ngân vang trong cảm nhận của tác giả. Âm thanh ấy trong cảm nhận của tác giả như tiếng đàn. Phải có một tâm hồn nhạy cảm, háo hức hướng về cuộc sống, Nguyễn Trãi mới có thể nghe được âm thanh như thế. Thời gian và cảnh vật đang ở cuối ngày

nhưng sự sống dường như vẫn không dừng lại. Thêm một lần ta hiểu hơn niềm tha thiết hướng về cuộc sống của tác giả, hiểu hơn về tâm hồn luôn hướng về cuộc đời với nhiều ước vọng của Nguyễn Trãi.

Và trong khoảnh khắc đẹp đẽ ấy, tiếng Ngu cầm trong tưởng tượng được cất lên:

"Dễ có Ngu cầm đàn một tiếng,

Dân giàu đủ, khắp đời phương"

Hai câu thơ kết sử dụng điển "Ngu cầm" kể câu chuyện về cây đàn của vua Ngu Thuấn ca ngợi nền thái bình thịnh trị với niềm vui sống tự hào. Hai từ "dễ có" - lẽ ra nên có, nổi lên trong câu thơ khi sử dụng điển tích "Ngu cầm" là mong ước có được cây đàn vua Nghiêu, vua Thuấn. Đó là ước mong được hòa điệu, được san sẻ niềm vui sống trong cảnh thái bình nhân dân. Cao hơn là một niềm mong mỏi về một cuộc sống an lạc cho người dân khắp mọi phương trời được duy trì vĩnh viễn như thời vua Nghiêu, vua Thuấn. Có phải vì thế khi nghe kỹ tình thơ, ý thơ, ta nhận ra trong hai chữ "dễ có" một chút gì ưu tư, luyến tiếc và cả một chút ngậm ngùi. Những cảm xúc từ từ trở thành nét bất biến trong vẻ đẹp nhân cách lớn lao của Nguyễn Trãi được hậu thế muôn đời tôn quý, mới thấy cội nguồn vui sống của Nguyễn Trãi vẫn là cảnh quốc thái dân an. Chừng nào nhân dân chưa được thái bình thì ngày hè đầu tung bưng đến mấy thì niềm vui cũng không được trọn vẹn. Ước vọng ấy nâng tầm Nguyễn Trãi ngang tầm tư tưởng của một đấng quân vương. Cả bài thơ có tám câu, đến tận câu cuối chữ "dân" mới xuất hiện nhưng thực sự nó là cái nền chính, linh hồn bài thơ, thực sự là chìa khóa giải mã cho cái bất thường, cho cái đáng đặc của ngày hè.

Cả bài thơ tạo thành một liên tưởng thơ độc đáo với kết cấu đầu cuối tương ứng. Bài thơ có sự sáng tạo hình thức thơ thất ngôn xen lục ngôn tạo sự phá cách trong nhịp điệu, ngôn từ biểu cảm giàu sức gợi tài tình. Tất cả tạo nên một nhân cách nhà thơ ưu ái với dân, với nước. Nguyễn Trãi yêu thiên nhiên nhưng trên hết vẫn là tấm lòng của ông tha thiết với con người, với dân, với nước. Ước mơ đó, tấm lòng đó thể hiện tư tưởng thân dân của Nguyễn Trãi. Với ngày hôm nay nó vẫn mang ý nghĩa thẩm mỹ và nhân văn sâu sắc.

Bài thơ đẹp như một bức tranh thi trung hữu họa. Bài thơ giúp ta hiểu hơn về tâm hồn, nhân cách của Nguyễn Trãi, bồi đắp cho chúng ta niềm yêu nước, thương dân trong trái tim.

Ngoài nội dung trên, các em có thể tham khảo thêm các môn học khác chia theo từng khối lớp được cập nhật liên tục mới nhất tại chuyên trang của chúng tôi